Piórem i szpadą

BOŻE NARODZENIE 2020

Serdecznie zapraszamy do lektury wyjątkowego, świątecznego numeru naszej szkolnej gazetki. Znajdziecie w nim informacje o historii i tradycjach Świąt Bożego Narodzenia, wywiady, przepisy kulinarne, konkursy dla czytelników i wiele innych ciekawych artykułów.

Życzymy wszystkim Czytelnikom wspaniałych, radosnych Świąt Bożego Narodzenia, spędzonych w pełnej miłości rodzinnej atmosferze.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Skąd się wzięły Święta Bożego Narodzenia?

Święto Narodzenia Jezusa narodziło się w Betlejem. Powstało, gdyż mimo upływu lat stale otaczano czcią miejsca, gdzie urodził się Jezus: Betlejem i grotę. Zaczęto je obchodzić w IV wieku. Dlaczego wtedy? Do 313 roku trwały prześladowania chrześcijan i nowe w tym okresie były jedynie wspomnienia liturgiczne męczenników. Ale w 328 r. nad grotą w Betlejem została otwarta i poświęcona bazylika, zbudowana z polecenia cesarza Konstantyna Wielkiego. Jednocześnie wtedy powstaje pierwsze roczne wspomnienie narodzenia Jezusa. Od tego czasu liturgiczne święto Bożego Narodzenia rozprzestrzeniało się bardzo szybko w Kościele zachodnim. Sprzyjało temu przyjęcie go na dworze cesarskim Konstantyna Wielkiego.

KONSTANTYN WIELKI, PIERWSZY CHRZEŚCIJAŃSKI CESARZ

W Ewangeliach nie jest wspomniana data narodzin Jezusa Chrystusa. Najstarszym znanym obecnie autorem, który pisał o narodzinach Jezusa Chrystusa w grudniu, jest Hipolit Rzymski. W datowanym na 204 rok Komentarzu do Księgi Daniela napisał on: *Pierwsze przyjście Pana naszego wcielonego, w którym narodził się w Betlejem miało miejsce ósmego dnia przed kalendami styczniowymi* (tzn. 25 grudnia). Dzień 25 grudnia jako datę dzienną narodzin Chrystusa podał też rzymski historyk chrześcijański Sekstus Juliusz Afrykański w swojej *Chronographiai* z roku 221. Istnieją inne wyjaśnienia obrania tego dnia dla liturgicznej celebracji Bożego Narodzenia. Najbardziej popularna wśród uczonych interpretacja uznaje, że chrześcijanie, nie znając faktycznej daty narodzin Chrystusa, obrali tę datę jako symboliczną. Był to dzień bliski dniowi przesilenia zimowego.

W niektórych Kościołach chrześcijańskich święta Bożego Narodzenia zaczynają się od dnia poprzedzającego rocznicę narodzin Jezusa – Wigilii (wieczór 24 grudnia), zwanej w Polsce regionalnie *Gwiazdką*. W tradycji chrześcijańskiej Wigilia upamiętnia agape, czyli ucztę pierwszych chrześcijan na pamiątkę wieczerzy Pańskiej. Zasiadano do niej, gdy na niebie rozbłysła pierwsza gwiazda i rozpoczynało ją dzielenie się opłatkiem. W nocy, najczęściej o północy, w kościołach rzymskokatolickich rozpoczyna się uroczysta msza zwana Pasterką. Następny dzień (25 grudnia) jest nazywany *Bożym Narodzeniem*, a 26 grudnia to w Polsce drugi dzień świąt obchodzony na pamiątkę św. Szczepana, pierwszego męczennika za wiarę chrześcijańską. Kolorem liturgicznym w okresie Bożego Narodzenia jest kolor biały. W krajach o tradycji katolickiej, prawosławnej i protestanckiej pierwszy dzień Bożego Narodzenia jest dniem wolnym od pracy. W większości krajów (w tym w Polsce) wolny od pracy jest również drugi dzień Bożego Narodzenia.

Atrybuty Bożego Narodzenia

Wiele symboli Bożego Narodzenia ma swoje źródło w wierzeniach pogańskich. Choinka od wieków była podczas przeróżnych świąt obwieszana świecidełkami. Ostrokrzew służył Celtom do obłaskawiania chochlików, a jemioła do praktyk okultystycznych. Również wyznawcy Mitry i osoby obchodzące rzymskie Saturnalia obdarowywały się prezentami. W Polsce w większości rodzin jest obchodzone jako święto gromadzące wielu krewnych.

Typowymi atrybutami są:

- **opłatek**
- **kolędy**
- **choinka, a często i szopka bożonarodzeniowa**
- **prezenty**
- **postać obdarowująca dzieci i dorosłych prezentami: zazwyczaj rolę tę pełni Święty Mikołaj (którego pierwowzorem była jednak autentyczna postać), ale w zależności od regionu może być Dzieciątko, Aniołek lub Gwiazdor, a na Kresach – Dziadek Mróz**
- **(pierwsza) gwiazdka**
- **karp**
- **makówki**
- **barszcz z uszkami.**
- **pierogi z grzybami**
- **piernik**
- **kutia**
- **kompot z suszonych owoców (śliwki, jabłka, gruszki)**
- **makiełki.**

O świątecznych tradycjach…

12 potraw wigilijnych

Kiedyś na świątecznych stołach stawiano siedem potraw, bo tyle jest dni w tygodniu i jest to także symbol całości. Taką tradycję praktykowano m.in. w ubogich rodzinach, których po prostu nie było stać na więcej dań serwowanych podczas jednej kolacji.
Potem liczba dań wzrosła do dziewięciu (bo tyle jest chórów anielskich). Później liczba dań znowu się zmieniła i wynosiła już 12. Ta liczba oznaczała dla naszych przodków bogactwo. Kogo było stać na tyle potraw, ten pewnie był bogaty, uważano. Dwunastka kojarzy się też z liczbą apostołów, którzy zasiedli do ostatniej wieczerzy z Jezusem.

Tradycyjne potrawy wigilijne:

1. **Barszcz czerwony z uszkami**
2. **Zupa grzybowa lub sos grzybowy**
3. **Pierogi ruskie**
4. **Pierogi z kapustą i grzybami**
5. **Kompot z suszu**
6. **Gołąbki z kaszą i grzybami**
7. **Ryba po grecku**
8. **Karp**
9. **Kutia**
10. **Sernik**
11. **Makowiec**
12. **Piernik**

Choinka

W wielu kulturach drzewo, zwłaszcza iglaste, jest uważane za symbol życia i odradzania się, trwania i płodności. Jako drzewko bożonarodzeniowe pojawiło się w XVI wieku, lecz prawdopodobnie już wcześniej występowało jako rajskie „drzewo poznania dobra i zła" w misteriach wystawianych w wigilię Bożego Narodzenia. Tradycja choinek narodziła się w Alzacji, gdzie wstawiano drzewka i ubierano je ozdobami z papieru i jabłkami. Wielkim zwolennikiem tego zwyczaju był Marcin Luter, który zalecał spędzanie świąt w domu. Choinki więc szybko stały się popularne w protestanckich Niemczech. Początkowo były wieszane pod sufitem, czubkiem do dołu. Nieco później obyczaj ten przejął Kościół katolicki, rozpowszechniając go w krajach Europy Północnej i Środkowej. W XIX wieku choinka spopularyzowana została w Anglii i Francji, a potem w krajach Europy Południowej. Stała się w Europie najbardziej rozpoznawanym symbolem świąt Bożego Narodzenia. Do Polski przenieśli ją niemieccy protestanci na przełomie XVIII i XIX wieku (w okresie zaborów) i początkowo spotykana była jedynie w miastach. Stamtąd dopiero zwyczaj ten przeniósł się na wieś.

O świątecznych tradycjach…

Prezenty pod choinką

Jednym z najbardziej lubianych zwyczajów jest obdarowywanie się prezentami, wcześniej umieszczonymi pod choinką. Wszyscy, a szczególnie dzieci, czekają na Boże Narodzenie i na moment otwierania paczek. Po zjedzeniu wieczerzy wigilijnej wraz z bliskimi , a w niektórych domach również po kolędowaniu, przychodzi czas na nurkowanie pod świąteczne drzewko w celu odszukania swojego upominku. U mnie w domu prezenty rozdaje najmłodszy członek rodziny.

Dodatkowy talerz na stole wigilijnym

Kolejną tradycją jest dodatkowe nakrycie na wigilijnym stole. Tradycja ta polega na tym, że bez względu na liczbę domowników przygotowuje się jeden dodatkowy – pusty talerz, który ma być życzliwym gestem w razie , gdyby do naszych drzwi zapukał niespodziewany gość. W niektórych domach pusty talerz symbolizuje bliską nam osobę , której brakuje w naszej rodzinie w tym dniu lub która nie żyje.

WYWIAD

Z JULIĄ CYMBALUK ZWYCIĘŻCZYNIĄ PROGRAMU MASTERCHEF JUNIOR 2017

- Dzień dobry, Julio. Na początek zapytamy, kto zainteresował Cię, na dodatek tak wcześnie, sztuką kulinarną i jakie były Twoje pierwsze dania?

- Witam serdecznie. Od zawsze chętnie pomagałam w kuchni, z której nie byłam wyganiana przez dorosłych. Moje pierwsze dania to sałatki. W przedszkolu pytałam panie, z czego się składają - mówiłam rodzicom, jakie składniki są potrzebne i mogłam je przygotować w domu - taka sałatka jest też w mojej pierwszej książce z przepisami.

- Czy te kulinarne zainteresowania nadal trwają, dalej lubisz piec i gotować?

- Tak, nadal lubię gotować i eksperymentować w kuchni - 11.12.2020 ukazał się mój ebook

- Z przepisami na dania do lunch boxów. *SmaczneGO! Lunch boxy dla małych i dużych.*

- A jakie są Twoje „popisowe" potrawy?

- Nie mam takiej konkretnej potrawy - jest kilka moich ulubionych, które lubię przygotowywać, zdecydowanie są nimi dania wytrawne, a nie desery, ponieważ przy nich można więcej zmieniać i nie trzymać się ściśle przepisów, jak, np. przy ciastach.

- Kilka lat temu wygrałaś telewizyjny turniej MasterChef Junior. Czy ktoś Cię namówił do udziału w tym programie?

- Nie, do udziału w programie nikt mnie nie namawiał - kiedyś zobaczyłam zagraniczną wersję Masterchef Juniora i widziałam, że to musi być fajna zabawa. Po kilku miesiącach pojawiły się ogłoszenia do pierwszej polskiej edycji - poprosiłam rodziców, aby pomogli mi wypełnić zgłoszenie i tak znalazłam się na castingu do I edycji, ale nie udało się wtedy dostać. Postanowiłam, że spróbuję przy kolejnej edycji i tym razem się udało.

- Jak po latach wspominasz ten teleturniej?

- Udział w programie był superprzygodą, dzięki niej poznałam ciekawych ludzi i rozwinęłam moje hobby. Otworzył wiele drzwi i możliwości.

- Pamiętasz, które z Twoich dań najbardziej smakowało sędziom?

- Nie wiem, które danie było najatrakcyjniejsze dla jurorów - usłyszałam kilka miłych słów, ale nie umiem wymienić jednego.

- Czy poleciłabyś innym dzieciom start w tego typu programach telewizyjnych?

- Oczywiście, że tak - ale moją radą jest, aby szły dla zabawy, a nie po wygraną!

- A jakie są Twoje inne zainteresowania, co lubisz robić w wolnym czasie?

- Moją pasją jest akrobatyka, którą trenuję od 5 roku zycia.

- W przyszłości pragniesz zostać szefem kuchni, prowadzić swoją restaurację, a może chcesz wykonywać zupełnie inny zawód?

- Jeszcze nie wiem, co będę robić w życiu - bycie szefem kuchni jest bardzo ciężkim zawodem, pełnym poświęcenia i na razie nie dążę do tego celu, choć nie wiem, jak potoczą się moje dalsze losy. Gotowanie na pewno będzie mi towarzyszyć, bo sprawia mi przyjemność.

- Zbliża się czas Świąt Bożego Narodzenia. Czego życzyłabyś sobie i innym czytelnikom naszej gazety?

- Wszystkim życzę, aby oni i ich bliscy byli zdrowi i abyśmy mogli wrócić do normalności.

- Dziękujemy za rozmowę - a na koniec prosimy o Twój przepis na pyszne danie świąteczne.

PRZEPIS JULII NA ŚWIĄTECZNE DANIE

PRZEPIS NA PIERNICZKI

500 gr miodu
250 gr masła
5 jajek
1 kg mąki pszennej plus mąka do podsypywania
30 gr sody oczyszczonej
opakowanie przyprawy korzennej do piernika
50 gr ciemnego kakao

Miód, masło i cukier podgrzać w garnku do rozpuszczenia się składników dodać kakao i przyprawę korzenną , następnie przestudzić. Dodać jajka i zmiksować. stopniowo wsypywać zmieszaną mąkę z sodą oczyszczoną wyrobić lub zmiksować. Ciasto odstawić najlepiej na kilka godzin, aby odpoczęło.
Ciasto wyjmujemy partiami na podsypaną stolnicę i zagniatamy, następnie wałkujemy na grubość 2 - 3 mm lekko podsypując mąką. Wykrawamy pierniczki o dowolnych kształtach, przekładamy na blachę wyłożoną papierem do pieczenia i pieczemy około 8 minut w temperaturze 170 - 180ºC. Należy uważać, by nie piec za długo, będą zbyt kruche i będą miały posmak goryczy. Gotowe pierniczki wyjmujemy z piekarnika i układamy na kratce. Jeśli chcemy uzyskać pierniczki z dodatkami typu śliwki, skórka pomarańczy, migdały, pokrojone dodajemy na samym końcu i zagniatamy. W ten sposób z jednej porcji ciasta możemy przygotować różne warianty smakowe.

CUDZE CHWALICIE, SWEGO NIE ZNACIE

EDYCJA ŚWIĄTECZNA

We Wrocławiu w magiczny czas Świąt Bożego Narodzenia możemy podziwiać wyczekiwany przez wszystkich Jarmark Bożonarodzeniowy. Rozpoczyna się zwykle pod koniec listopada i trwa do pierwszych dni stycznia. Wrocławski Rynek staje się tłem dla baśniowej scenerii… Przed naszymi oczami wyłania się Bajkowy Lasek, Świąteczny Wiatrak, Domek Pod Krasnalem – to tylko niektóre z niezwykłych atrakcji nie tylko dla najmłodszych. Wśród pachnących lasem choinek, aromatu grzanego wina i czekoladowych pierników czeka moc świątecznych niespodzianek. Można skosztować znanej i lubianej gorącej czekolady, maślanych bułeczek Roti, cepelinów, kartaczy, oryginalnej chałwy, góralskich serków, oscypków i wielu innych przysmaków; zaopatrzyć się w naturalne kosmetyki czy świąteczne, piękne ozdoby.

Większość mieszkańców Wrocławia i turystów jest zachwycona wystrojem Rynku oraz wspaniałą, świąteczną atmosferą. Niestety, w tym roku Jarmark został odwołany, ale wierzymy, że za rok znów będziemy mogli cieszyć się tą niezwykłą, świąteczną atrakcją.

„Mądrej głowie dość dwie słowie

PROPONUJEMY, JAK W KAŻDYM NUMERZE, TRENING SZARYCH KOMÓREK – NA POCZĄTEK KRZYZÓWKA Z HASŁEM!

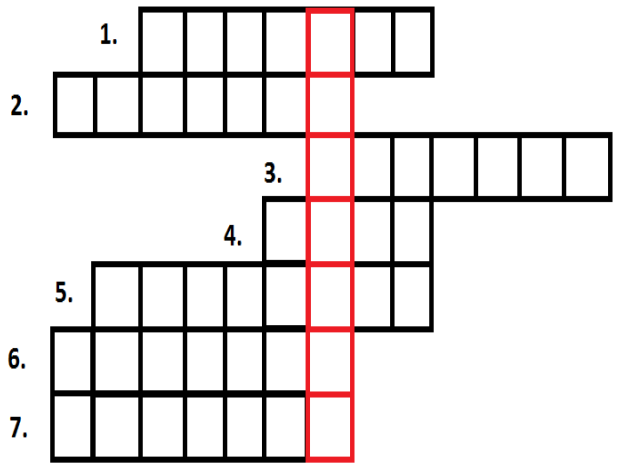

1. Jedzona wieczorem w wigilię, wigilijna .....
2. Ozdobny sznur zawieszany na choinkę
3. Dzielimy się nim przy wigilijnym stole
4. Pora roku trwająca podczas Bożego Narodzenia
5. Zapakowane, leżące pod choinką
6. Można go zobaczyć na rynku w okresie świątecznym, ... Bożonarodzeniowy
7. Złota na szczycie choinki

HASŁO: _____

A TERAZ COŚ DLA SPOSTRZEGAWCZYCH CZYTELNIKÓW!
Znajdźcie jak najwięcej różnic między poniższymi obrazkami.

WIERSZE NA BOŻE NARODZENIE

Jan Twardowski
Wiersz dla dzieci o mędrcach

przybyli mędrcy
płackiem padli
złożyli dary
odjechali

wół miał pretensje:
powinni zaraz wziąć Jezusa
ukryć
ratować Go przed wrogiem
przed panem diabłem i Herodem

Kasprze Melchiorze Baltazarze
wół dyskutował tupał szurał

puknij się w głowę rzekł osiołek
bo przecież Matka Boska czuwa.

Leopold Staff - Gwiazda

Świeciła gwiazda na niebie
srebrna i staroświecka.
Świeciła wigilijnie,
każdy ją zna od dziecka.

Zwisały z niej z wysoka
długie, błyszczące promienie,
a każdy promień – to było
jedno świąteczne życzenie.

I przyszli – nie magowie
już trochę podstarzali –
lecz wiejscy kolędnicy,
zwyczajni chłopcy mali.

Chwycili w garść promienie,
trzymając z całej siły.
I teraz w tym rzecz cała,
by się życzenia spełniły.

A oto wiersz od naszych najmłodszych dziennikarzy z życzeniami dla Czytelników.

Mikołaj przyjechał z reniferami,
Ucieszy nas wszystkich swoimi darami!

Sianko już pod obrusem leży,
Bo nastał czas wigilijnej wieczerzy.

Śnieg? Niech prószy przez cały czas,
A szczęście zamieszka w każdym z nas.

Życzymy Wam wszystkim pełno niespodzianek...
Niech Wasze dni będą wspaniałe!

Niech każda buzia będzie zadowolona!
Takie są życzenia od Laury, Kuby i Szymona.

DOBRY ŻART TYNFA WART

...na poprawę świątecznego humoru!

Tata pyta Jasia:

- Dlaczego napisałeś w liście, aby Mikołaj przyniósł ci dwa komplety kolejki elektrycznej?

- Bo ja też chcę się bawić, kiedy jesteś w domu.

Wieczór wigilijny. Cała rodzina gotowa, stół zastawiony, czekają tylko na pierwszą gwiazdkę. Oczywiście przy stole jedno dodatkowe, puste miejsce. Nagle pukanie do drzwi.
- Kto tam?
- Strudzony wędrowiec, czy jest dla mnie miejsce?
- Jest.
- A mogę skorzystać?
- Nie.
- Ale dlaczego?!
- Bo tradycyjnie musi być puste!

Dwóch chłopców spędza noc przed Wigilią u dziadków. Przed pójściem spać modlą się i młodszy z nich głośno woła:
- Modlę się o nowy rower, modlę się o grę komputerową, modlę się o nowy smartfon!
Starszy brat pochyla się, szturcha młodszego i pyta:
- Czego tak wrzeszczysz? Bóg nie jest głuchy.
Na to chłopiec:
- Nie, ale babcia jest.

UWAGA!!!

Czytelnicy – do piór !

Ogłaszamy konkurs literacki pod tytułem

„Najpiękniejsze życzenia noworoczne” !

Czekamy na życzenia noworoczne dla Czytelników – niebanalne, może poetyckie albo humorystyczne… Liczy się oryginalność, pomysł, oprawa graficzna. Najpiękniejsze życzenia wydrukujemy w kolejnym egzemplarzu naszej gazety, a ich autorów nagrodzimy celującymi ocenami z języka polskiego. Prace prosimy wysyłać do końca stycznia 2021 r. na adres: katmic8358@edu.wroclaw.pl. Poniżej zamieszczamy życzenia od naszej redakcji.